

FIȘA DISCIPLINEI

Filosofia Modernității Timpurii

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7. Forma de învățământ	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Filosofia Modernității Timpurii			Codul disciplinei	HLR2303		
2.2. Titularul activităților de curs	Robert Adrian ARNĂUTU						
2.3. Titularul activităților de seminar	Victor DOGARU						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					56
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				94	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	• HLR2103; HLR2203
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none">• Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none">• Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<p>C.1.1 Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date.</p> <p>C.1.3 Definirea și exprimarea specificității problemelor filosofice în raport cu alte discipline umaniste.</p> <p>C.2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice.</p> <p>C.2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie.</p> <p>C.4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale filosofiei.</p> <p>C.4.2 Interpretarea și aprecierea creațiilor umane (cultural-artistice, științifice) prin aplicarea cunoștințelor filosofice de bază.</p> <p>C.6.2 Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi.</p>
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• capacitatea de a aplica, combina și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite;• abilitatea de a comunica oral și în scris în limba română, utilizând corect terminologia și demersurile specifice filosofice;• competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea-găsirea de informații bibliografice, precum și în redactare de texte (scris academic).

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: conceptele și teoriile fundamentale ale filosofiei modernității timpurii;
Aptitudini	Studentul este capabil să expună critic pluralitatea și diferențele de valori politico-juridice manifeste în perioada modernității timpurii, să analizeze și să formuleze un discurs critic asupra temelor și conceptelor filosofiei modernității timpurii

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru formularea de opinii fundamentate, analiza de texte filosofice ale modernității timpurii
--------------------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să prezinte principale teme, autori și probleme ale filosofiei modernității timpurii de la apariția <i>Discursului despre metodă</i> (1637) și până la instaurarea criticismului kantian odată cu apariția <i>Criticii rațiunii pure</i> (1781). El se constituie într-o investigație deopotrivă de factură istorică și tematică. Acest curs își propune să ofere studenților concepte, metode și modele de analiză specifice istoriei filosofiei moderne, așa cum se practică ea în acest moment. Pe de o parte, vor fi analizate conceptele cheie ale filosofiei moderne, pe de altă parte va fi urmărită filiația de idei și va fi analizat contextul ideatic care a condus la elaborarea acestora. Un accent aparte va fi pus pe lectura, analiza și interpretarea textelor celor mai importante elaborate în perioada de care ne ocupăm, precum și pe formarea și consolidarea abilităților studenților de a elabora lucrări academice ce tratează tematica filosofică propusă. Seminarul întreprinde o incursiune în dezbaterile care au aprins spiritele în prima jumătate a modernității filosofice
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea în mod adecvat a conceptelor majore din sfera Filosofiei modernității timpurii • înțelegerea specificului diferitelor discursuri asupra domeniului • înțelegerea, compararea și chestionarea fundamentelor diferitelor sisteme filosofice din modernitatea timpurie • formarea unei raportări conștiente, critice la pluralitatea și diferențele de valori politico-juridice manifeste în perioada modernității timpurii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Delimitări conceptuale	- curs - discuții pe baza unor exemple	
2. Renașterea, Bacon și Galilei	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
3. Descartes – Discurs despre metodă	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
4. Descartes - Meditații	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	

5. Descartes – teoria reprezentățională a percepției	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
6. Descartes – suflet/minte – viață, mecanicism	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
7. Descartes – dualism, <i>cogito</i> , adevăruri eterne	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
8. Descartes – fizică vs. metafizică	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
7. Raționalismul: Spinoza		
9. Raționalismul: Leibniz	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
10. Empirismul: Locke	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
11. Empirismul: Berkeley	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
13. Empirismul: Hume	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
14. „Nu am fost niciodată moderni”	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
<p>Bibliografie</p> <p>Copenhaver, Brian & Schmitt, Charles, <i>A history of western philosophy. Volume 3. Renaissance philosophy</i>. Oxford University Press, 1992.</p> <p>Schmitt Charles, <i>The Cambridge history of Renaissance philosophy</i>, Cambridge University Press, 1992.</p> <p>Bacon, Francis, <i>Noul Organon</i>, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1957</p> <p>Galilei Galileo, <i>Dialoguri asupra științelor noi</i>, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1961</p> <p>Descartes, René, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i>, Editura Academiei Române, 1990</p> <p>Descartes, René, <i>Correspondența completă</i>, Polirom, 2014-2015.</p> <p>Descartes, René, <i>Meditații metafizice</i>, Crater, 1999.</p> <p>Spinoza, Baruch de, <i>Etica</i>, Editura Științifică, 1957</p> <p>Leibniz, Gottfried Wilhelm, <i>Monadologia</i>, Humanitas, 1994.</p> <p>Locke, John, <i>Eseu asupra intelectului omenesc</i>, Editura Științifică, 1961.</p> <p>Berkeley, George, <i>Principiile cunoașterii omenești</i>, Agora, 1995.</p> <p>Hume, David, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.</p> <p>Scruton, Roger, <i>A short history of modern philosophy: from Descartes to Wittgenstein</i>, ARK Paperbacks, 1985.</p> <p>Kant, Immanuel, <i>Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa drept știință</i>, All, 1998.</p> <p>Latour, Bruno, <i>Nu am fost niciodată moderni: eseu de antropologie simetrică</i>, Tact, 2015.</p>		
8.2 Seminar / laborator		
1-6 Descartes – <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i>		

7-12 Spinoza - <i>Etica</i>
13-14 Dezbateri
<p>Bibliografie</p> <p>Descartes, René, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i>, Editura Academiei Române, 1990</p> <p>Descartes, René, <i>Corespondența completă</i>, Polirom, 2014-2015.</p> <p>Descartes, René, <i>Meditații metafizice</i>, Crater, 1999.</p> <p>Spinoza, Baruch de, <i>Etica</i>, Editura Științifică, 1957</p> <p>Roger Scruton, <i>Spinoza</i>. Humanitas, 1986.</p>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Examen oral la sfârșitul semestrului (sesiune)	44%
	- asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul Filosofiei modernității timpurii; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice istoriei filosofiei (analiză de text, referat, disertație)	Referat	22%
10.5 Seminar	- însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face pe parcursul semestrului și în timpul examinării finale	
	- activitate seminar: participare la dezbateri, prezentare referat; -	Elaborarea unui referat și cel puțin o intervenție anunțată în	33%

	înșușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	cadrul seminarului	
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale istoriei filosofiei • Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat); <p>Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.</p>			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
1 martie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

.....

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....